

Asia: VN/23793/2023

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työttömyysturvalain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Lausuttavaa ansiopäivärahan määrän alentamista koskevasta ehdotuksesta?

Posti- ja logistiikka-alan unioni PAU ry vastustaa ansiopäivärahan määrän alentamista koskevaa heikennysehdotusta. Hallituksen suunnittelema porrastus johtaa käytännössä siihen, että matalapalkka-aloilla työskentelevien ansiosidonnainen päiväraha tulee jatkossa olemaan tosiasiasa vain 2 kuukauden mittainen. Porrastaminen laskee jo ennestään pienen ansiosidonnaisen päivärahan määrää kahden kuukauden jälkeen Kelan peruspäivärahan tasolle. Hallituksen esitys tulee siis osumaan kaikista kipeimmin kaikista pienituloisimpiin ihmisiin.

Työttömyysvakuutusmaksuilla työntekijä vakuutetaan mahdollisen työttömyyden varalle. Hallitus näyttää unohtaneen, mitä termi ansiosidonnainen tarkoittaa. PAU muistuttaa, että ansiosidonnainen tarkoittaa ”ansioihin sidottua” eli sitä, että ansiosidonnaisena päivärahana maksettava summa heijastelee tiettyjen laskusäännösten mukaan työntekijän töissä ansaitseman ansion suuruutta. Ansiosidonnainen päiväraha on jo nyt Suomessa muita Pohjoismaita alemmalla tasolla. Hallitus haluaa viedä Suomea yhä kauemmaksi niin pohjoismaisesta mallista ja rapauttaa ansiosidonnaisen päivärahan ansiosidonnaisuuden. Sen sijaan, että pienituloisen työttömäksi jäänyt voisi ansiosidonnaisella päivärahalla keskittyä työnhakuun, joutuu hän nyt miettimään, millä rahalla laskut maksetaan, kun jokaiseen taloudelliseen sosiaaliturvan tukiverkkoon on hallituksen toimesta tehty aina vain suurempia aukkoja.

PAU toteaa, että hallitus jatkaa vastuutonta ideologista ja tutkittuun tietoon perustumatonta politiikkaansa ajamalla läpi työntekijän asemaa heikentäviä lakimuutoksiaan ilman riittävää yksilötason kokonaisarviota. Hallituksen sosiaaliturvaleikkaukset kohdistuvat samoihin ihmisiin moninkertaisten tulonalennuksen, kuin mitä lakiesityksissä on pidetty esillä.

Lausuttavaa palkkatuetta työtä ja työssäoloa koskevasta ehdotuksesta?

Posti- ja logistiikka-alan unioni PAU ry vastustaa hallituksen esitystä, jonka mukaan palkkatuettu työ ei pääsääntöisesti enää kerryttäisi työssäoloa. Palkkatuettu työ on työsuhteista työtä ja sen tulisi kerryttää työssäoloa samalla tavalla kuin muukin työsuhteinen työ.

Lausuttavaa työllistämismääräysten ja siihen liittyvän sääntelyn kumoamisesta?

-

Lausuttavaa työttömyysturvavaroja koskevasta ehdotuksesta?

-

Lausuttavaa ehdotuksesta, joka koskee luopumista eräistä työssäoloehdoista ja ansiopäivärahan määrä koskevista ikäsidonnaisista poikkeuksista?

Posti- ja logistiikka-alan unioni PAU ry vastustaa ikäsidonnaisista poikkeuksista luopumista. Fyysisesti raskaissa töissä, millaista postityökin on, suuren osan työkyky rajoittuu viimeistään noin 30 työvuoden jälkeen. Raskas ja toistuvasti liikkeen työ johtaa monilla olka-, polvi- ym. leikkaukseen. Työkyvyn aleneminen saattaa lopulta johtaa myös työpaikan menettämiseen, kun työkyky ei enää mahdollista työsuoritusta. Ikäsidonnaiset poikkeukset ovat näille ihmisille elintärkeitä ja niiden poistaminen on kohtuutonta.

Lausuttavaa vaikutuksista kotitalouksiin?

Posti- ja logistiikka-alan unioni PAU ry on huolissaan hallituksen kykenemättömyydestä tehdä kokonaisvaltaisia arvioita lakimuutostensa kerrannaisvaikutuksista samoihin yksilöihin ja perheisiin. Myös oikeuskansleri Tuomas Pöysti on tuonut saman huolen esille 18.1.2024 antamassaan lausunnossa. Hallitus on vauhtisokeudessaan unohtamassa, että leikkaussakset osuvat ihmisiin eivätkä tilastoihin.

Pienituloisilla satasen leikkaus toimeentuloon aiheuttaa ison loven. Kun näitä satasia napsitaan pois niin ansiosidonnaisesta päivärahasta, lapsikorotuksesta kuin asumistuestakin, tiputtaa hallitus nämä ihmiset lopulta perustoimeentulotuella. Jo nyt PAU saa jäseniltään yhteydenottoja, kuinka esimerkiksi sovitellun päivärahan loppuminen ja asumistuen leikkaus tulevat alentamaan pienipalkkaisen osa-aikaisen työntekijän toimeentuloa niin paljon, etteivät rahat riitä enää pakollisiin menoihin.

Lausuttavaa esityksen taloudellisista vaikutuksista (ml. vaikutukset julkiseen talouteen, työllisyyteen ja kuntiin)?

-

Lausuttavaa vaikutuksista toimeenpanijoihin (ml. vaikutukset työttömyysetuuden maksajiin ja julkisen työvoimapalvelun järjestäjään)?

-

Lausuttavaa muista vaikutuksista (ml. vaikutukset yrityksiin ja muihin työnantajiin)?

-

Lausuttavaa siitä miten muutosten vaikutuksia voitaisiin seurata ja arvioida jälkikäteen?

Posti- ja logistiikka-alan unioni PAU ry toteaa, että jälkikäteisarvioinnissa on erityisesti otettava huomioon eri sosiaaliturvaleikkausten kerrannaisvaikutukset.

PAU tuo esille myös huolensa siitä, että vaikutusarviointia ei ole tehty riittävällä tavalla lakiesityksiä valmisteltaessa ja ennen muutosten voimaantuloa. Hallitus jatkaa merkittävien ihmisten toimeentuloa heikentävien muutosten ajamista ilman yksilötason kokonaisarviota.

Lausuttavaa voimaantulosta ja siirtymäsäännöksestä?

-

Muuta lausuttavaa esityksestä?

-

Kohdennettu kysymys TE-toimistoille ja työllisyyden edistämisen kuntakokeilussa mukana oleville kunnille: Mikä on tilastotietoihin tai arvioon perustuva käsityksenne muutoksen taloudellisista ja muista vaikutuksista, jos palkkatuettu työ kerryttäisi kokonaisuudessaan työssäolovelvoitetta ja koulutusta vailla oleville nuorille asetettua seuraamusta?

-

Oksanen Veera
Posti- ja logistiikka-alan unioni PAU ry